

MUNAI QUBYRSHY

«QAZTRANSOIL» AQ KORPORATIVTIK ELEKTRONDYQ BASYLYMY

/ 3
«ПРОРВА-ҚҰЛСАРЫ» МАГИСТРАЛЬДЫ
МҰНАЙ ҚҰБЫРЫН ҚАЙТА ЖАҢҒЫРТУ
ЖАЛҒАСУДА

/5
ЖЫЛЫОЙ АУДАНЫ – МҰНАЙ ТАСЫМАЛЫ
ТАРИХЫНЫҢ БАСТАУЫ

/7
МЕНИҢ АРМАНЫМ – АВТОШЕРУГЕ ҚАТЫСУ

Құрметті әріптестер!

Желтоқсанда біз Қазақстан мемлекетінің қалыптасуына арналған екі мерекені атап өтеміз: 1 желтоқсан – Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті күні және 16 желтоқсан – Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күні!

Бұл даталар тарихы мол 1991 жылмен байланысты. Сол жылы біз алғаш рет ел Президентін таңдадық, әлемге тәуелсіз мемлекет екенімізді жарияладық. 29 жылдың ішінде Қазақстанда едәуір жұмыс атқарылды. Бүгін біз оның бірінші нәтижелеріне куә болып отырмыз – ол біздің қазіргі тұрақты күніміз және сенімді болашағымыз.

«ҚазТрансОйл» АҚ еліміздің тұрақты дамуына өз үлесін қосып келеді. Ол үшін біз сенімді мұнай тасымалын қамтамасыз етіп жатырмыз. Мұнай құбырларын жаңғыртуға және салуға инвестициялар құямыз. Жаңа технологиялар енгіземіз. Экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етеміз. Бізге отандық және шетелдік мұнай өндіруші компаниялар сенім артады. Коронавирус пандемиясы кезінде жұмыскерлеріміздің тәжірибесінің және тәртібінің арқасында көп тармақты магистральдық мұнай құбырлары жүйесі үздіксіз жұмыс істеп келеді. Біз тәуелсіз Қазақстанның барлық стратегиялық бастамаларын қолдаймыз.

Отанымыздың игілігі үшін еңбек етеміз. Сізге және жақындарыңызға денсаулық, бақыт, отбасы амандығын және жұмыста табыс тілеймін!

ДИМАШ ДОСАНОВ

«ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры (Басқарма төрағасы)

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ ТАЗА ТАБЫСЫ ӨТКЕН ЖЫЛМЕН САЛЫСТЫРҒАНДА

«ҚазТрансОйл» АҚ 2020 жылғы 9 айдағы компанияның қаржы-шаруашылық қызметінің нәтижелерін кеңесте қорытындылады.

Кейбір өндірістік көрсеткіштердің төмендеуіне қарамастан, «ҚазТрансОйл» компаниялар тобының қаржылық нәтижесі оң динамиканы көрсетті.

Есепті кезеңде шоғырландырылған таза пайда 51,9 млрд теңгені құрады, бұл жоспарлы көрсеткіштен 26,8 млрд теңгеге және өткен жылдың ұқсас кезеңінің нақты деңгейінен 14,3 млрд теңгеге артық. Жоспарға қатысты өсу жалпы негізгі қызметтен түсетін кірістердің өсуіне, шығындарды үнемдеуге, сондай-ақ бірлескен бақыланатын ұйымдардың кірістеріндегі үлестің өсуіне байланысты.

Үшінші тоқсанның маңызды оқиғасы ҚТО-ның Қазақстанның елу ірі салық төлеушілерінің рейтингіне кіруі болды. «ҚазТрансОйл» АҚ мемлекеттік бюджетке төлеген салықтың жалпы сомасы 27,9 млрд теңгені құрады.

Сонымен қатар, өндірістік қызметте көрсеткіштердің төмендеуі байқалады. Мәселен, 2020 жылдың 9 айында мұнай, мұнай өнімдері мен газды тасымалдаудың шоғырландырылған көлемі 32,5

млн тоннаны құрады, бұл жоспардан 7 мың тоннаға төмен және 2019 жылдың сәйкес кезеңіндегі көрсеткіштен 1,4 млн тоннаға төмен. Мұнайдың шоғырландырылған жүк айналымы 32,8 млрд тонна километрге дейін қысқарды, бұл жоспардан 3%-ға төмен және үш тоқсан қорытындысы бойынша өткен жылдан шамамен 4%-ға төмен.

«ҚазТрансОйл» АҚ бизнес-жоспарлау және экономикалық талдау департаментінің директоры Ерхат Тұрлыханов компанияның 2020 жылғы 9 айдағы қаржы-шаруашылық қызметінің қорытындылары бойынша кеңесте сөйлеген сөзінде жоспарлы өндірістік көрсеткіштердің орындалмауының себептері Ақтөбе және Құмкөл өңірлерінің қызметтерін тұтынушылардың мұнай тапсыруының төмендеуі, сондай-ақ ОПЕК+ келісімі шеңберінде Қазақстанда мұнай өндіру көлемінің қысқаруымен түсіндірді.

Компания қызметінің тағы бір маңызды көрсеткіші – күрделі салымдар жоспары шеңберіндегі іс-шаралардың орындалуы. Қазан айындағы деректер бойынша КВЛ бойынша жоспардың орындалуы 86% деңгейінде. Жоспарлы межеге жете алмау коронавирустық пандемияның жобалар мен іс-шаралардың іске асырылу барысына кері әсерімен түсіндірілді. Осыған

байланысты «ҚазТрансОйл» АҚ бас директоры Димаш Досанов жетекшілік ететін басшыларға жоспарланған жұмыстарды осы жылдың соңына дейін уақтылы аяқтау үшін күш салуды тапсырды. Соңында компания басшысы жеке-леге бөлімшелерді, еншілес және бірлесіп бақыланатын ұйымдардың осы жылдың соңына дейін басым міндеттерді орындау қажеттігін атап көрсетті. Оның ішінде - екінші іске қосу кешенінің технологиялық кезеңінің механикалық аяқталуы «Кеңқияқ-Атырау» мұнай құбыры реверсінің жобасы бар.

«ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ HSE САЛАСЫНДА

2023 ЖЫЛҒА ДЕЙІН ДАМУ БАСЫМДЫҚТАРЫН АЙҚЫНДАДЫ

«ҚазТрансОйл» АҚ-ның жыл сайын III HSE (Health, Safety & Environment) форумы аяқталды. Форум шеңберінде 2020 жылдың 16-26 қараша аралығында «Қауіпсіз болашақ» ұранымен онлайн-марафон өтті. Форумға қатысушылар компанияның 2021-2023 жылдарға арналған денсаулық, еңбек және қоршаған ортаны қорғау саласындағы басымдықтарын айқындады. Бұдан басқа, HSE бойынша арнайы конкурстардың қорытындылары шығарылды, компанияның барлық бөлімшелерінде 50 қауіпсіздік амбассадоры сайланды. Өткен форум туралы толығырақ «ҚазТрансОйл» АҚ-да Қауіпсіздік жылы-2020 өткізу қорытындыларына арналған Munaiqubyrshy электрондық корпоративтік басылымының арнайы шығарылымынан оқыңыздар.

ҚМГ ОМБУДСМЕНІ:

ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ КӨПТЕГЕН МӘСЕЛЕЛЕРІН ШЕШУГЕ БОЛАДЫ

«ҚазТрансОйл» АҚ-да «ҚазМұнайГаз» ҰК АҚ компаниялар тобының омбудсмені Анатоли Тегісбаев пен мұнай құбыры басқармаларының басшыларымен онлайн-кездесу болып өтті.

Бас директордың орынбасары Данияр Мұхамед-Рахим мен «ҚазТрансОйл» АҚ омбудсмені Серік Ақбергеновтің қатысуымен өткен жиында ұжымда қолайлы психологиялық ортаны қолдау, сондай-ақ персоналдармен жасырын сауалнама жүргізу мәселелері талқыланды. Жекелеген бөлімшелердегі жұмыскерлерге сауалнама «ҚазМұнайГаз» АҚ тапсырмасы бойынша жүргізіледі. Сауалнаманың мақсаты – ұжымда даулы жанжал туындаған кезде жағдайды реттеудің корпоративтік мүмкіндіктерін анықтау.

«Жазда Шымкент мұнай құбыры басқармасында басталған пилоттық сауалнамадан алған нәтижелеріміз жаман болған жоқ. Сол себепті барлық мұнай құбыры басқармаларында осындай жұмыс жүргізуді шештік», - деді Серік Ақбергенов. – «Мен адами ресурстарды басқару департаментімен бірлесіп, ҚМГ омбудсменімен келісілген мәселелер тізбесін әзірледім. Анонимді сауалнаманы кадрлық қызметтер мен Корпоративтік қауіпсіздік қызметтерінің қызметкерлері жүргізеді. Оған бастықтар мен олардың орынбасарлары қатыспайды».

Компанияның омбудсмені сауалнама жүргізудің анықтығы мен ашықтығы үшін жекелеген бөлімшелердің басшылары дербес жауапты болатынын еске сала кетті.

«ҚазМұнайГаз» компаниялар тобы қызметкерлерінің құқықтары жөніндегі уәкілі Анатоли Тегісбаев «ҚазТрансОйл» компаниясының жүргізіп жатқан жұмысына оң баға берді.

«Сауалнама жүргізу – бұл басқарудың қандай кемшіліктері бар екенін көрудің және олардың компанияның болашағына әсерін талдаудың жақсы тәсілі», - деп есептейді ол.

Сонымен қатар, Ә.Тегісбаевтың пікірінше, ұжымдағы ахуал, тіпті компанияның беделі омбудсменнің атқарған жұмысымен тікелей байланысты.

«Біздің омбудсмен қызметіне жылына 25-30-ға жуық өтініш түседі. Біз мәселелерді егжей-тегжейлі зерделейміз, басшыларды, кадрлар бөлімін, кураторларды қызметкерлерді не мазалайтыны туралы хабардар етеміз. Мәселелердің басым бөлігі сәтті шешілуде», - деп атап өтті ҚМГ омбудсмені.

«ҚазТрансОйл» АҚ басшыларымен онлайн-кездесу барысында А.Тегісбаев

компанияның әрбір қызметкерінің жұмыс үстелінде тұратын кітапша яғни іскерлік этика кодексінің талаптарын сақтау қажеттігіне назар аударды.

«Кодексте қызметкерлер мен басшылар үшін мінез-құлық ережелері, соның ішінде ұжымдағы проблемаларды шешу кезінде қандай шарттар сақталуы тиіс екендігі жазылған. Әрбір компания жыл сайын жұмыскерлерді Іскерлік әдеп кодексінің негізгі қағидаттарын білетінін тексеруі тиіс. Биыл «ҚазмұнайГаз» «Самұрық-Қазына» қорымен бірлесіп, қызметкерлерді оқыту бағдарламасын әзірледі. Олардың көпшілігі кодекс негіздері бойынша оқытудан және тестілеуден өтті», - деп қорытындылады омбудсмен және «ҚазТрансОйл»-да осындай жұмысты жүргізуді ұсынды. Өз кезегінде, Бас директордың орынбасары Д.Мұхамед-Рахим компанияда жыл соңына дейін

іскерлік этиканың Жаңа Кодексін әзірлеу аяқтала-тынын жеткізді. Құжатта ҚМГ мен «Самұрық-Қазына» қорының ұсынымдары ескерілетін болады.

Кеңеске қатысушылар сондай-ақ «ҚазТранс-Ойл» АҚ қызметкерлерін COVID-19 пандемиясы кезеңінде қосымша әлеуметтік қолдау мәселесін қозғады. Атап айтқанда, коронавирустық инфекциямен немесе коронавирустық пневмониямен ауырған қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелері ұжымдық шарттың талаптарына сәйкес 50 мың теңге мөлшерінде материалдық көмек алуға өтініш бере алады.

Қазіргі уақытта басқармаларда жұмыскерлердің өтініштерін қарау бойынша арнайы комиссиялар құрылды, қосымша қолдау шараларына бюджет қаражаты бөлінді.

Елена Заболотских

«ПРОРВА-ҚҰЛСАРЫ»

қайта құру жалғасуда

Мұнай – қазіргі әлемдік экономикада ең құнды ресурстардың бірі. Сонымен қатар, оны салғырт пайдаланудың салдарынан қоршаған экологияға зор қауіп төнуі мүмкін. Сондықтан көмірсутектерді өндірумен, өңдеумен және тасымалдаумен тығыз байланысты қызмет көрсететін компаниялар қоршаған ортаны қорғау мәселелеріне ерекше назар аударады.

2019 ЖЫЛЫ
«ПРОРВА-ҚҰЛСАРЫ» МҚ
АРҚЫЛЫ

МЛН ТОННА

2,4 МҰНАЙ ТАСЫМАЛДАНДЫ

«ҚазТрансОйл» АҚ мұнай тасымалдау компаниясы үшін табиғат қорғау қызметінің негізгі аспектісі – магистральдық мұнай құбырларының тұтастығын сақтау, істен шығудың және авариялардың алдын алу. Қазақстандық мұнай құбырлары жүйесінің едәуір бөлігі Кеңес дәуірінде қаланғандықтан, ол үнемі жөндеуді және жаңартуды қажет етеді.

Техникалық қызмет көрсету және желілік бөлікті жөндеу ісінде негізгі рөлге өндірістік объектілердің техникалық жағдайын объективті, сапалы бағалау жатады.

Диагностикалық бақылаудың ең заманауи әдістерінің бірі – құбырышілік диагностика. Оның негізгі міндеті – құбыр қабырғасының ақауларын және олардың орналасқан жерін, зақымданудың негізгі параметрлерін анықтау.

Сондықтан «Прорва-Құлсары» ММҚ құбырларын ауыстыру бойынша жұмыстың бірінші кезеңі оның техникалық жай-күйін көпфункционалды сараптау керек.

НҰРЖАН КҰШЖАНОВ «ҚазТрансОйл» АҚ пайдалану департаментінің директоры

Диаметрі 530 мм «Прорва-Құлсары» магистральдық мұнай құбыры 1986 жылы пайдалануға берілді. Оның мақсаты «Құлсары» МАС Прорвинск кен орындарының мұнайын тасымалдауды қамтамасыз ету болды (қазіргі уақытта МАС А. Құлтумиев ат. ауыстырылған). Ол арқылы Прорвинск, Қараарналық және Терең-Өзен мұнай қоспаларын айдау жүзеге асырылады. Қазіргі уақытта «ҚазТрансОйл» АҚ Құлсары мұнай құбыры басқармасы «Прорва-Құлсары» магистральдық мұнай құбыры бойынша алты тұтынушы компанияға: «Ембімұнайгаз» АҚ, «Қожан» ЖШС, «Матен Петролеум» ЖШС, «ANACO» ЖШС, «Эмбаведьойл» ЖШС, «Ембімұнай» ЖШС мұнай тасымалдау қызметтерін көрсетуде. 2019 жылы «Прорва-Құлсары» ММҚ бойынша 2,4 млн тонна қазақстандық мұнай тасымалданды.

«Прорва-Құлсары» магистральдық мұнай құбырындағы жалпы ұзындығы 44 шақырым учаскелердегі құбырды ауыстыру жұмыстары «ҚазТрансОйл» АҚ-ның 2019-2023 жылдарға арналған өндірістік бағдарламасына сәйкес жүргізілуде. Дәл уақытында қайта құрудың арқасында мұнай құбырын пайдалану сенімділігі көп жылдарға ұзартылатын болады.

2020 жылдың қазан айында жалпы ұзындығы 6 шақырым болатын «Прорва-Құлсары» магистральдық мұнай құбырының 90-95 км және 100-101 км жаңадан салынған құбыр учаскелерін қосу жұмыстарына «ҚазТрансОйл» АҚ Құлсары мұнай құбыры басқармасының 143 қызметкері қатысты. Сондай-ақ, басқа да жекелеген құрылымдық бөлімшелерден 23 қызметкер

және 50 бірлік арнайы техника жұмылдырылды. Жоспарлы жөндеу жұмыстары басталардан 10 күн бұрын мұнай тасымалдау қызметтерін тұтынушыларға «Прорва-Құлсары» ММҚ жоспарлы тоқтату туралы хабарлама жіберілді. Мұнай тасымалдау кестелеріне өзгерістер енгізілді, түзетулер БДБ филиалының МТОБ-мен және жүк жөнелтушілермен келісілді.

АСЫЛБЕК ДҮЙСЕНОВ ҚұлМБ бас инженері

«Прорва-Құлсары» магистральдық мұнай құбырындағы құбырларды ауыстыру алғаш рет жүргізіліп тұрған жоқ. 2006 жылы 33-35 км, 38-39 км, 78-79 км және 86-88 км учаскелерінде де жұмыстар жүргізілген. Қарашада жалпы ұзындығы 7 шақырым болатын «Прорва-Құлсары» ММҚ 60-64 км және 73-76 км жаңадан салынған учаскелердің құбырларын ауыстыру жұмыстары аяқталды. Осы жылдың желтоқсан айында Құлсары МБ жалпы ұзындығы 8 км болатын жаңадан салынған учаскелердің құбырларын 39-43 км және 46-50 км «Прорва-Құлсары» ММҚ ауыстыру жұмыстарын жүргізуді жоспарлап отыр. Қалған жаңадан салынған учаскелерді 0-3 км, 4-6 км, 9-12 км, 13-15 км, 21-33 км және 37-38 км «Прорва-Құлсары» ММҚ келесі 2021 жылға ауыстыру жоспарланған.

Елдегі COVID-19 пандемиясы қайта құру мерзіміне әсер ете алмады. Атырау облысы Жылыой ауданының аумағында карантин жариялануына және Атырау облысы бойынша карантин мерзімдерінің ұзартылуына, сондай-ақ теңіз өңірінде сырқаттанғандар санының артуына және магистральдық құбырлардың желілік бөлігі объектілерінде жұмыс өндірісінің шектелуіне байланысты, «Прорва-Құлсары» ММҚ жаңадан салынған учаскелерін қосу жөніндегі жұмыстар неғұрлым кешірек мерзімдерге бірнеше рет кейінге қалдырылды.

Осы жылдың қазан айында жаңартылған қайта құру бойынша жұмыстарының кезекті шарты КВИ-ді

болдырмау және тарауы бойынша шараларды қамтамасыз ету, сондай-ақ Қоғамның басқа да жекелеген құрылымдық бөлімшелерінің қызметкерлерін тарту бойынша азайтылды.

Мұнай құбырының жаңа учаскелеріндегі жұмыстар аяқталғаннан кейін зауыттың күшейтілген үш қабатты жабыны бар құбырларды төсеу сапасын арнайы комиссия тексереді. Оның оң қорытындысынан кейін ғана қалпына келтірілген құбыр топырақпен жабылады.

Прорва-Құлсары магистральдық мұнай құбырын қайта жаңарту жұмыстары жалғасуда, оны аяқтау 2021 жылға жоспарланған.

Светлана Дронина

ЖЫЛЫОЙ ӨҢІРІ

Мұнай тасымалданатын екі тармақ №3 мұнай айдау станциясында тоғысып Ресейге бет алған. Бүгінде сол кезеңдегі мұнай тасымалы тарихын таратып айтар көзкөргендер бұл дүниеде жоқ. Тарихи шежіре архивтерде қатталған. Оны да құжаттардың төркінін білетін адам ғана тарихын сөйлете алмақ.

«Қосшағыл» және №3 мұнай айдау станцияларының 85 жылдық тарихын зерделеу барысында білікті мұнайқұбыршы, «ҚазТрансОйл» АҚ Бас директорының кеңесшісі Сәрсембай Мүриновпен аз-кем сұхбаттасқан болатынбыз. Сәрсембай Иғалиұлы қарбалас жұмыстан қолы қалт еткенде архив құжаттарымен жұмыс істейтіні туралы хабардармыз. Сондықтан да тарихи мұнай айдау станциялары жөнінде, оған тартылған адамдар туралы білмек болдық.

Сәрсембай Иғалиұлы, архивтегі мұнай тасымалына байланысты тарихи құжаттар қалай қызықтырды әлде ғылыми жұмысқа арқау еткіңіз келді ме?

Өзім үшін тарихи құжаттарды қарап көрдім. Құжаттардан басында тек жалаң деректерді, қай жылдарда мұнай тасымалы жүзеге аса бастады, қай жерлерді қамтыды, кімдер жұмыс істеді деген жылнамаларды ғана білдім. Архивтік құжаттардың құдіреті сол, бірінен соң бірі жетелеп, қазбалай бергің келеді. Осылайша Атырау қаласындағы архивке бірнеше жылдар бойы барып тұрдым. Ол жерде ескі құжаттарды көшіруге, фотоға түсіруге тыйым салынған. Қажеттілерін ғана, керек деген деректерді өзімнің қойын дәптеріме түртіп алдым.

Қазақ жеріндегі мұнай тасымалымен айналысқан УЗКМН /Управление Западно-Казахстанской магистральными нефтепроводами/ -Батыс-Қазақстан магистральды мұнай құбыры басқармасының құрамын таратып айтып берсеңіз...

УЗКМН /Батыс-Қазақстан магистральды мұнай құбыры басқармасы/ кейінгі атауы. Соғыс жылдарындағы Гурьев тауар-тасымалдау басқармасының мұрагері. Оған дейін атауы талай өзгерген. 1969 жылы осы құрылым жанынан Атырауда Балықшы аудандық мұнай құбыры басқармасы бөлініп шығады. Бұл «Өзен-Гурьев-Куйбышев», қазіргі «Өзен-Атырау-Самара» магистральды мұнай құбырын пайдалану

СӘРСЕМБАЙ МУРИНОВ «ҚАЗТРАНСОЙЛ» АҚ БАС ДИРЕКТОРЫНЫҢ КЕҢЕСШІСІ

учаскесін алады. «Каспий-Орск» мұнай құбыры бойындағы ескі мұнай станцияларынан Мақат, «Қосшағыл» МАС, №3 МАС Батыс-Қазақстан магистральды мұнай құбыры басқармасы құрамында қалады. Кейін 1988 жылы оның орнына Құлсары аудандық мұнай құбыры басқармасы, қазіргі Құлсары мұнай

құбыры басқармасы құрылады. «Мақат» сол жылы Балықшы аудандық мұнай құбыры басқармасы құрамына беріледі. Сондықтан да Құлсары мұнай құбыры басқармасы УЗКМН-нің тікелей мұрагері, ежелгі «Каспий-Орск» мұнай құбырының орны саналып, мұнай тасымалы шежіресі осы өңірден бастау алады.

Атырау қаласында 1-ші учаскенің мұнай тасымалына қандай қатысы болды? Қала ішіне мұнай құбыры кірмеген ғой.

1-ші учаске бүгінде Атырау қаласындағы тұрғын үйлер жайлаған аудан. Оны көбіміз біле бермейміз. Ол соғыс жылдары Баку мұнайын қабылдап, әрі қарай майданға асырған. Теңіз жағасында ол кезде «Пешной» мұнай айдау станциясы салынады да Әзірбайжаннан кеме арқылы мұнай қабылдаған. Одан соң Жайық өзені арқылы 1-ші учаскеге тасымалданған. Ары қарай тікелей майданға жөнелтіледі. Бұл архивте сақталған. Соғыс заңы қатал болған. Осы деректер ішінде мынадай жағдай бар. 1942 жылы Баку мұнайын қабылдайтын нысанда апат болады. Соғыс уақытында апатты жедел қалпына келтіріп, өндірісті тоқтатпау міндет. Бірақ бұйрық уақытында орындалмай, контораның пайдалану бөлімінің бастығы Михайлов апатты жедел жоймағаны үшін сотты болады. Куйбышев қаласында 2 жыл жазасын өтеп, өндіріске қайта оралады. Сотталып келген соң, мұнай құбыры диспетчері болып жұмыс істеген екен.

№ 3 мұнай айдау станциясы қазақ мұнайын Ресейге жіберетін аралық маңызы бар нысан болған соң, соғыс жылдары фашистер осы станцияны құртуды көздеген екен. Таратып айтар болсақ бірінші тармақ Атырау

жағынан: мұнай құбырының 1-ші учаскесі - «Доссор» МАС - «Мақат» МАС-№3-ке тоғысады. Екінші тармақ Жылыойдан «Қосшағыл» МАС - №3 МАС, №4, №5, №6, №7-ші мұнай айдау станцияларынан өтіп, Орск мұнай өңдеу зауытына жетеді. №3 мұнай айдау станциясы аралық маңызы бар және стратегиялық нысан болған. Мұнай құбыры соғыс жылдары мұнайды Орск мұнай өңдеу зауытына жеткізуде маңызы болатын. Осы жерден жанар-жағар май жедел өңделіп майданға тікелей аттандырылған. Мұны фашист барлаушылар білген және картаға түсірген. 1944 жылы әйгілі А.Агаевтың диверсиялық тобын Иманқара үңгірі тұсына тастауы да тегін емес. Ал, НКВД отряды Агаев тобын осы №3 МАС маңында қоршауға алып, құртады. Диверсанттардың басты тапсырмасы осы аралық мұнай айдау станциясын жарып жіберу деген негіз бар. №3 мұнай айдау станциясында жергілікті мамандардан алғаш болып 1936 жылы Жолдас Дәулетов инженер-механик қызметін атқарған. Ал, сол жылдары Гурьев тауар тасымалдау конторасының бас инженері әйгілі мұнайқұбыршы Давыд Черняев болды. Кейін ұлы Валерий Давыдович Черняев ұзақ жылдар КСРО «ГлавТрансНефть» бірлестігін басқарды.

Тарихы терең мұнай құбырында талай тағдырлар бар дедіңіз... Иә, 1942 жылы Гурьевке Украина

мен Кавказдан, Қырымнан Баку түрмесі арқылы бірнеше ұлттың өкілі жер аударылып келген. Солардың ішінен «Каспий-Орск» мұнай құбырына қызмет ету үшін Гурьев тауар тасымалдау конторасына 300 адам жұмысқа алынады. Атап айтқанда, бүгінгі үшінші, төртінші ұрпақтары Қазақстанның мұнай тасымалында еңбек етіп жатқан Аведьяндар, Вельтерлер, Касперлердің аталары саяси жер аударылып келген. Мұнай құбырының жайын білетін мамандар жергілікті жердің тұрғындарын үйретті. Бүгінде 85 жылдық тарихы бар белестегі мұнай тасымалына тағдыр талайымен келіп, еңбек сіңірген адамдарды құрметпен атап өткеніміз жөн. Олар тарихи мұнай құбыры бойында өзіндік қолтаңбаларын қалдырды. Шәкірттер тәрбиеледі, ұрпағын мұнай тасымалдау ісіне баулыды.

«Қосшағыл», №3 мұнай айдау станцияларының шежіресі 85 жылдық тарихы бар Қазақстан мұнай тасымалының бастауында тұрғаны демек рас қой.

Әрине, «Каспий-Орск» мұнай құбырының тарихи бастауында болып тұр емес пе?! Сондықтан да бұл мұнай айдау станциялары еліміздің мұнай тасымалы тарихында өзіндік орны бар, әлі де жаңғырып, жаңарып, тәуелсіз Қазақстанның игілігі үшін жұмыс жасап келеді.

МИНАС АВЕДЬЯН

**АМКБ өндірісті қамтамасыз ету базасы
құрылғылар мен ғимараттарды диагностикалау
учаскесінің бастығы**

Гурьевке, қазіргі Атырау қаласына атамды 1942 жылы Қырымнан Баку арқылы жер аударған екен. Атам Бедрос ол кезде 45-50 жас шамасында болса керек. Әкем Усеп – 16 жаста болған. Екі жыл жергілікті жердегі училищеде оқып, электрик маман-дығын алып шығады. 1944 жылы Гурьев тауар тасымалдау конторына /басқармасы/ жұмысқа алынады. 1-ші учаскеде су көтеру құрылғысында зейнет жасына дейін, яғни 1986 жылға дейін 44 жыл еңбек етті. Бала кезімде атамды да көрдім, әкем бертін келе 2012 жылы 86 жасында дүние салды. Екеуі де қазақ жеріне келгеніне өкініш білдірген емес. Жергілікті тұрғындармен туысқандай араласып кетті, біз де қандас болып кеттік. Бүгінде бауырым Сергей екеуміз Атырау мұнай құбыры басқарма-сында әке жолын жалғастырып еңбек етудеміз. Қазақстан көпұлтты, бауырмал ел. Біздің аталарымыз сол кездегі саяси қуғын-сүргінмен жер аударылып келді, осы жерде еңбек етті, қазақ жерін Отаны санады. Сондықтан да Қазақстан – біздің де үйіміз. 85 жылдық тарихы бар Қазақстан мұнай тасымалы саласының дамуына үлес қосып жатқанымызды мақтан тұтамыз!

БАҒЫТЖАН ҚОНАРБАЙ

**Құлсары мұнай құбыры басқармасының
бастығы**

Алғашқы «Каспий-Орск» мұнай құбыры бастауында болған «Қосшағыл» мен №3 мұнай айдау станциясының тарихы да Қазақстанның 85 жылдық мұнай тасымалы саласымен астасып жатыр. Тарихи құбырды салу мен осы станцияларда жұмыс істеген ата-бабалар ісін бүгінде кейінгі ұрпақ абыроймен жалғастырып келеді. Соғыс жылдары ерлер майданға аттанғанда, станцияда әйелдер мен қарттар майдан үшін, жеңіс үшін күн-түн демей жанқиярлықпен еңбек етті. №3 мұнай айдау станциясы «Каспий-Орск» мұнай құбыры бойында қазақ мұнайын бір арнаға тоғыстыратын станция болса, «Қосшағыл» мұнай айдау станциясы өзінің негізгі жұмысымен қоса, Ембі бойындағы тұрғындар мен мұнай кәсіпшілігін сумен қамтамасыз етті. Одан бері талай жылдар, тарихы терең дәуірлер артта қалды. Бүгінде 85 жылдық белесі бар станциялар әлі де мұнай құбыры бойында қалтқысыз жұмыс істеп тұр. Станци-ялар заманауи талаптарға сай қайта жаңғырған өндіріс ошағына айналған. Осында еңбек ететін бүгінгі жұмысшы-қызметкерлердің басым бөлігі осы станцияларда ізі қалған аталар жолын жалғастырушы ұрпақтары. Қазақстан мұнай тасымалы баста-уында тұрған «Қосшағыл», №3 мұнай айдау станциялары біз үшін мақтаныш. Бүгінде жаңарған станциялар мұнай тасымалы саласына әлі де үлесін қоса бермек.

БЕКБОЛ ОҢДАСЫНОВ

«Қосшағыл» ЖӨДС инженер-энергетигі

Осы Қосшағылдағы мұнайқұбыршылар династиясы өкілі екендігімді мақтан тұтамын. Әкем соғыс ардагері Хасан Оңдасынов әулеті майданнан оралған соң станцияның өркендеуі үшін ұзақ жылдар еңбек етті. Мен және 5 бауырым осы «Қосшағыл» мұнай айдау станциясында еңбек жолымызды бастап, жалғастырып жатырмыз. Біз әкелеріміздің, үлкендердің көзін көрдік. Олардың еңбек жолы бізге үлгі болатын. Олар соғыс кезеңінде, соғыстан кейінгі жылдары станцияда мұнайды тоқтаусыз айдауда жанқиярлықпен еңбек етті. Еңбектері еленді де. Солардың ішінде «Ленин» орденінің иегері аға оператор Мағзом Машанов, Еңбек Қызыл Ту орденімен мара-патталған аға механик Құлыш Сақалбаев аталарымыздың өнегесін атап өткім келеді. Сол ерлердің арқасында орта буын тәрбиеленді. Кейіннен қарапайым еңбек үлгісін көрсеткен, Қазақстанның III дәрежелі Еңбек Даңқы орденінің иегері зейнеткер Назай Жалғасбаева жастарға үлгі болды. Бүгінде 85 жылдық тарихы бар станцияда жастар еңбек етуде. Олар жаңа технологиялар мен автоматтандыру ісін меңгер-гендер. Осындай жалынды жастардың табандылығымен бізді станция алға қарай өрлей береріне сенімдімін!

КҮЛӘН ӘУЕСБАЕВА

мұнай тасымалы саласының ардагері

Мен алдымен 1974 жылы қызметімді осы Қосшағылдағы балабақшада тәрбиеші болып бастадым. Ол кезде балабақша станция құрамында. Негізінен мұнайқұ-быршылардың балалары тәрбиеленді. Орын болып жатса, басқа мұнай кәсіпшілі-гінің, ауыл тұрғындарының балалары қабылданды. Ол кезде бөліп-жару жоқ, бәрі бір ауылдың баласы. Осылайша, соғыстан кейінгі жылдары салынған балабақша 50 орындық болатын. Станцияда жұмыс істеп жүрген орта жастағы жұмысшылардың барлығы осы балабақшада тәрбиеленді. Балабақша ол кезде жас сәбилері бар қызметкерлерге үлкен көмек болды. Алаңсыз жұмыстарын атқаратын. 1989 жылы балабақша жабылды да, мен «Құлсары» мұнай айдау станциясына ауыстырды. Сол жақтан зейнеткерлікке шықтым. Бүгінде ұлдарым Әуесбаевтар тегімен жолымды жалғастырып, осы мұнай тасымалы саласында қызмет атқарып жатыр. Талғат пен Қайратым Құлсары мұнай құбыры басқармасында желілік мұнайқұбыршылар, Қанатым электромонтер. «Қосшағыл» мұнай айдау станциясы осы ауыл тұрғындары үшін бұрын да, бүгін де құтты болып отыр. 85 жыл – бір адамның қарттыққа дейінгі өмірі. Көпті бастан кешіреді, көп нәрсені санаға түйеді. Өндірістің шырағы өшпесін деген тілегім бар! Ол алдымен елдің, халықтың игілігі. Игілік бар жерде ізгі ниет жоғары тұрады.

КАНАТ МАРАТОВ

«Қосшағыл» ЖӨДС бастығы

Соңғы жылдары «Қосшағыл» және №3 мұнай айдау станцияларында өндірісті жаңғырту жұмыстары жүргізіліп келеді. Атап айтқанда, 24 орындық жаңа жатақхана салынды. Резервуар паркі жаңартылып, 2 дана РГСП-50м³ қазандықтарымен жаңартылды. №3 мұнай айдау станциясы толықтай электрмен жарақтандырылды. Екі станция айына тұрақты түрде кеніштерден келетін 77 тонна мұнайды құбыр арқылы айдап отыр. Жалпы, 85 жыл тарихы бар ежелгі мұнай айдау станциясы бүгінде жаңғырып, жаңарған. Соңғы технологиялық үдерістерді бүгінде жас мамандар меңгеріп жатыр.

«ҚОСШАҒЫЛ» ЖӨДС

Бүгінде Құлсары мұнай құбыры басқармасының құрылымдық бөлімшесі саналатын «Қосшағыл» желілік-өндірістік диспетчерлік станциясының құрамына «Қосшағыл» және №3 мұнай айдау станциялары кіреді. Сонымен қатар «Оңтүстік Қамыскөл» қабылдау-тапсыру пунктінен мұнай қабылдап, есебін жүргі-зеді. Станция негізінен «ҚайнарМұнайГаз» МГӨБ, «АНАКО» ЖШС, «Эмбаведьойл» ЖШС және «Эмбамұнай» ЖШС өндіретін мұнайды қабылдап, сақтап «Прорва-Құлсары» мұнай құбырына жібереді.

Станцияның даму кезеңі Ұлы Отан соғысынан кейін жаңаша басталды. «Қосшағыл» мұнай-су айдау стан-циясы аталып, мұнда 8 дана 5000м³ мұнай қазандығы, мұнай Сарықамыс, Қаратон, Мұнайлы, Құлсары станцияларынан қабылданып, ары қарай «Қосшағыл» - Орск» мұнай құбыры арқылы тасымалданды. «Қосшағыл» мұнай-су айдау станциясында 200-ге тарта жұмысшы еңбек еткен. Өндіріс басында 2 апатты қалпына келтіру бригадасы, электр-химиялық қорғаныс учаскесі, байланыс бөлімшесі, автогараж, жылу қазандығы, мұнай талдау зертханасы, жеке қоймасы болды. Жұмысшылардың бос уақытын тиімді өткізу мақсатында дербес кітапханасы, әлеуметтік жағынан қолдау ретінде балабақша салынып, қызметкерлерге саяжай аумақтары бөлінді.

Жоғарыда атап өткендей, «Қиғаш-Маңғышлақ» су құбыры қосылғанға дейін Қосшағыл» мұнай айдау стан-циясы Ембі ауданын /қазіргі Жылыой/ сумен қамтамасыз етіп тұрды. «Гурьев-Сағыз-Қосшағыл» су құбы-рымен 4 дана 5000м3 су қазандығына құйылып, Сарықамыс, Қаратон, Мұнайлы, Құлсары станцияларына айдалып, кәсіпорындармен қатар тұрғындарға жеткізілді. Кейін су айдау станциясы бөлініп шықты.

Осылайша, елдің экономикасы мен әлеуметтік жағдайын қай дәуір болмасын көтеруге атсалысқан 85 жылдық тарихы бар «Қосшағыл» мұнай айдау станциясы қазіргі күні түбегейлі заманауи талаптарға сай өзгерген. 2006 жылы «SCADA» жобасымен мұнай айдау станциясының технологиялық процесін басқару түбегейлі автоматтандырылды. Автоматтандырылған өндіріс түрлі мұнай кеніштерінен келетін мұнайды қабылдауда, резервуар паркіне айдауда тиімділігін көрсетті. Сонымен қатар диспетчерлік бақылауды қашықтан жүргізуге мүмкіндік туды. Станция басында дербес химиялық зертханасы кеніштен келетін мұнай құрамын нақты сараптауға мамандандырылған. Бүгінде жаңғырған өндіріс өзінің тарихи миссия-сына сай, мұнай тасымалдау ісін жалғастыруда. Мұнда бүгінде 22 инженер-техникалық қызметкер мен жұмысшы тұрақты еңбек етеді.

Диспетчерлік станция құрамындағы №3 мұнай айдау станциясы «Қосшағыл» мұнай айдау станциясынан 119 шақырым жерде орналасқан. Мұнда вахталық әдіспен 25 жұмысшы қызмет атқарады.

АРМАНЫМ АВТОШЕРУГЕ ҚАТЫСУ

ҚАРАҒАНДЫ МҰНАЙ ҚҰБЫРЫ БАСҚАРМАСЫНА ҚАРАСТЫ «АТАСУ» БАС МҰНАЙ АЙДАУ СТАНЦИЯСЫНДА РЕЗЕРВУАРЛЫҚ ПАРКТІ ПАЙДАЛАНУ ЖӨНІНДЕГІ ЖЕТЕКШІ ИНЖЕНЕР БОЛЫП ЕҢБЕК ЕТЕТІН АЛЕКСАНДР СЕРДЮК БАЛА КҮНІНЕН ӨНЕРТАПҚЫШТЫҚТЫ ЖАНЫ СҮЙЕДІ. ҚАЗІРГІ КҮНІ ОЛ ӨЗ ҚОЛЫМЕН ЖАСАҒАН ЕКІ ОРЫНДЫҚ ЖЕҢІЛ КӨЛІГІН ЖЕТІЛДІРУ ҮСТІНДЕ. ҚАЗАҚСТАНДА БАЛАМАСЫ ЖОҚ МҰНДАЙ КӨЛІК КӨРГЕН АДАМНЫҢ КӨЗ ЖАУЫН АЛАДЫ. ӨЗ «ТУЫНДЫСЫН» ЖАСАУҒА ӘРІПТЕСІМІЗ БЕС ЖЫЛ УАҚЫТЫН ШЫҒЫНДАҒАН ЕКЕН.

«Өз көлігімді құрастыру идеясы көптен бері мазалады. Техникумды тәмамдағаннан кейін қажетті материалдар жинадым, қалай құрастыру керектігін ойластырдым, сызбалар жасадым. Кейіннен өз ойымды жүзеге асыра бастадым. Қаңқасын қолдан дәнекерлеп, қалың қаңылтырдан фазтонын жасадым. Сыртқы келбеті «Нива» көлігіне ұқсас, қозғалтқышы «алтылық» жигулидікі, пеші қолдан жасалған. Дөңгелектері «Москвичтікі»,

«Запорожецтің» орындықтарын шақтап орнаттым. Жүк салғышы бар. Салмағы 930 келіні құрайды. Құрастыруға бес жыл уақытымды жұмсадым, одан кейін он бес жылдай гаражда тұрып қалды. Қазір қайта қолға алып, жетілдіру үстіндемін, - дейді Александр Сердюк.

Бас мұнай айдау станциясында он жылға уақыт бойы еңбек етіп жүрген әріптесіміз алдағы күндері көлігін көңіліне жаққан түске бояп, алдыңғы терезесін салып, мемлекеттік есепке қоймақ ниетте. Тіркеуге қойған соң техникалық байқаудан өткізбек. Басты арманы – өз қолымен құрастырған көлігімен авто-

шеруге қатысу. Ол қазір сол арманын орындау үшін барын салуда. «Мен бірінші кезекте сапаға қараймын. Арнайы жолда жүргізіп көрдім, сағатына 100 шақырымды қиналмай жүреді», – дейді қуанышын жасыра алмаған өнертапқыш. Александр Сердюк тұрмысқа қажетті кез келген затты қолдан жасауға машықтанған. Мысалы, гаражының есігіне арналған тіреуішті, құлып пен кілтті де өзі ойлап тапқан екен. «Мұндай құлып Қазақстанда менде ғана бар. Мықты деген кез келген әккі ұры аша алмайды», - деп қалжындайды ол.

Бейбіт Бөжен

**СЫРТҚЫ КЕЛБЕТІ «НИВА»
КӨЛІГІНЕ ҰҚСАС, ҚОЗҒАЛТҚЫШЫ
«АЛТЫЛЫҚ» ЖИГУЛИДІКІ, ПЕШІ
ҚОЛДАН ЖАСАЛҒАН. ДӨҢГЕЛЕКТЕРІ
«МОСКВИЧТІКІ», «ЗАПАРОЖЕЦТІҢ»
ОРЫНДЫҚТАРЫН ШАҚТАП
ОРНАТТЫМ. ЖҮК САЛҒЫШЫ БАР.
САЛМАҒЫ 930 КЕЛІНІ ҚҰРАЙДЫ.**

«MUNAIBYRSHY»

КОРПОРАТИВТІК ЭЛЕКТРОНДЫҚ
БАСЫЛЫМЫ

Мекенжай:

Нұр-Сұлтан қ.,
Тұран даңғылы, 20

Байланыс телефоны:

+7 (7172) 557-057

e-mail: info@kaztransoil.kz

Басылым айына 1 рет
шығады

Бас редактор:

Гүлнара Бисаринова

Шығарылымды

дайындауға

көмектескендер:

Алтынгүл Меңдіхан

Бейбіт Бөжен

Елена Заболотских

Жансая Сыдықбай

Нұрлыбек Физатов

Светлана Дронина

Беттеуші-дизайнер:

Индира Амиросланова

осы және басқа да
жаңалықтарды
@kaztransoil.official
instagram парақшасынан
оқи аласыздар